

UGPSDS DSC2
201
Indian Government and Politics

Unit 1: Indian Constitution — Its Making and Core Ideas

A. Very Short Questions / MCQ

1. In which year was the Constituent Assembly of India formed?
2. Who was the Chairman of the Drafting Committee of the Indian Constitution?
3. On which date did the Constituent Assembly first meet?
4. On which date did the Constitution of India come into force?
5. Which Act provided the basis for the formation of the Constituent Assembly?
6. How many members were originally there in the Constituent Assembly?
7. What is meant by the term “secularism” in the Indian Constitution?
8. Which part of the Constitution contains the Fundamental Rights?
9. Name one basic feature of the Indian Constitution.
10. What is the Preamble of the Indian Constitution?
11. Which word in the Preamble reflects concern for equality and welfare?
12. India is described as what kind of democracy in the Constitution?

MCQ:

1. The Constituent Assembly was formed in:
 - a) 1945
 - b) 1946
 - c) 1947
 - d) 1950
2. The Chairman of the Drafting Committee was:
 - a) Jawaharlal Nehru
 - b) Rajendra Prasad

- c) B. R. Ambedkar
 - d) Sardar Patel
3. The Constitution of India came into force on:
- a) 15 August 1947
 - b) 26 January 1949
 - c) 26 November 1949
 - d) 26 January 1950
4. The Constituent Assembly was created under the:
- a) Indian Councils Act, 1909
 - b) Government of India Act, 1919
 - c) Cabinet Mission Plan, 1946
 - d) Indian Independence Act, 1947
5. The Preamble begins with the words:
- a) We the People of India
 - b) India that is Bharat
 - c) Sovereign Democratic Republic
 - d) Justice, Liberty, Equality
6. Secularism means:
- a) Rule by religion
 - b) State support to one religion
 - c) Equal respect for all religions
 - d) Rejection of all religions
7. Social justice mainly refers to:
- a) Military equality
 - b) Fair treatment in society
 - c) Religious conversion
 - d) Foreign policy
8. Fundamental Rights are mentioned in:
- a) Part I
 - b) Part II
 - c) Part III
 - d) Part IV
9. The President of the Constituent Assembly was:
- a) B. R. Ambedkar
 - b) Dr. Rajendra Prasad
 - c) Jawaharlal Nehru
 - d) C. Rajagopalachari
10. One basic feature of the Indian Constitution is:
- a) Monarchy

- b) Dictatorship
- c) Federalism
- d) Theocracy

11. Democracy in India means:

- a) Rule by one person
- b) Rule by the military
- c) Rule by the people
- d) Rule by judges

12. The idea of social justice is closely linked with:

- a) Privilege
- b) Equality
- c) Colonialism
- d) Censorship

B. Short Notes Questions

1. Discuss the historical background of the making of the Indian Constitution.
2. Write a short note on the formation of the Constituent Assembly.
3. Explain the role of the Constituent Assembly in framing the Constitution of India.
4. Write a short note on the Preamble as the key to the Constitution.
5. Discuss the basic features of the Indian Constitution.
6. Explain the meaning and significance of democracy in the Indian Constitution.
7. Write a short note on secularism as an ideological basis of the Indian Constitution.
8. Discuss social justice as one of the core ideals of the Indian Constitution.

C. Long Answer Questions

1. Examine the historical circumstances that led to the formation of the Constituent Assembly in India.
2. Discuss the composition, functions and importance of the Constituent Assembly.
3. Explain the major basic features of the Indian Constitution.
4. Analyse the Preamble as a reflection of the philosophy of the Indian Constitution.
5. Discuss democracy, secularism and social justice as the ideological foundations of the Indian Constitution.
6. Evaluate the significance of the Indian Constitution as a living document based on core constitutional values.

Unit 2: Citizenship and Rights

Section A: Multiple Choice Questions (MCQs)

(25 Questions with Answer Key)

1. Citizenship provisions in India are contained in which part of the Constitution?
 - a) Part I
 - b) Part II
 - c) Part III
 - d) Part IV**Answer: b**
2. Articles related to citizenship range from:
 - a) Article 1–4
 - b) Article 5–11
 - c) Article 12–35
 - d) Article 36–51**Answer: b**
3. The Constitution of India came into force on:
 - a) 15 August 1947
 - b) 26 January 1950
 - c) 2 October 1948
 - d) 1 January 1951**Answer: b**
4. Which of the following is NOT a mode of acquiring Indian citizenship?
 - a) Birth
 - b) Descent
 - c) Religion
 - d) Naturalization**Answer: c**
5. Fundamental Rights are enshrined in:
 - a) Part II
 - b) Part III
 - c) Part IV
 - d) Part V**Answer: b**
6. The Right to Equality is covered under Articles:
 - a) 12–17
 - b) 14–18
 - c) 19–22
 - d) 23–24**Answer: b**
7. Which Article abolishes untouchability?
 - a) Article 14
 - b) Article 15
 - c) Article 17

d) Article 19

Answer: c

8. The Right to Freedom is guaranteed under Articles:

a) 14–18

b) 19–22

c) 23–24

d) 25–28

Answer: b

9. Which Article guarantees freedom of religion?

a) Article 19

b) Article 21

c) Article 25

d) Article 32

Answer: c

10. Directive Principles of State Policy (DPSP) are mentioned in:

a) Part III

b) Part IV

c) Part V

d) Part VI

Answer: b

11. DPSPs are:

a) Legally enforceable

b) Non-justiciable

c) Judicial orders

d) Amendable only once

Answer: b

12. Which Article provides the Right to Constitutional Remedies?

a) Article 21

b) Article 19

c) Article 32

d) Article 226

Answer: c

13. The concept of Fundamental Rights is borrowed from:

a) Britain

b) USA

c) France

d) Canada

Answer: b

14. Directive Principles are inspired by:

a) USA Constitution

b) Irish Constitution

c) French Constitution

d) Soviet Constitution

Answer: b

15. Which right was removed from Fundamental Rights and made a legal right?

a) Right to Equality

- b) Right to Freedom
- c) Right to Property
- d) Right to Religion

Answer: c

16. Article 21 deals with:

- a) Freedom of speech
- b) Protection of life and personal liberty
- c) Cultural rights
- d) Religious freedom

Answer: b

17. Cultural and Educational Rights are provided under Articles:

- a) 19–22
- b) 23–24
- c) 29–30
- d) 32–35

Answer: c

18. Which Article prohibits trafficking and forced labour?

- a) Article 23
- b) Article 24
- c) Article 25
- d) Article 26

Answer: a

19. Group rights in India are mainly associated with:

- a) Individuals only
- b) Communities and minorities
- c) Corporations
- d) Foreign nationals

Answer: b

20. Which Article protects minority educational institutions?

- a) Article 28
- b) Article 29
- c) Article 30
- d) Article 31

Answer: c

21. Citizenship in India is:

- a) Dual
- b) Single
- c) Federal
- d) Regional

Answer: b

22. The Citizenship Act was enacted in:

- a) 1947
- b) 1950
- c) 1955
- d) 1962

Answer: c

23. Preventive detention is related to:
- Right to Equality
 - Right to Freedom
 - Right against Exploitation
 - Cultural Rights
- Answer: b**
24. Which of the following is a Directive Principle?
- Right to Education
 - Equal pay for equal work
 - Freedom of speech
 - Right to religion
- Answer: b**
25. Group rights debates in India often involve:
- Industrial policy
 - Minority protection vs national integration
 - Taxation
 - Foreign trade
- Answer: b**

Section B: Short Answer Questions

(6 Marks each)

- Define citizenship and explain its significance in a democratic state.
- What are the constitutional provisions relating to citizenship in India?
- Distinguish between Fundamental Rights and Directive Principles.
- Explain the importance of Article 21.
- What is the role of Article 32 in protecting rights?
- Discuss the concept of non-justiciability of DPSPs.
- What are cultural and educational rights?
- Explain the idea of group rights in India.
- What are the main challenges in balancing individual and group rights?

Section C: Long Answer Questions

(10 Marks each)

- Critically examine the concept of citizenship in India with reference to constitutional provisions and legal developments.
- Analyze the relationship between Fundamental Rights and Directive Principles of State Policy.
- Discuss the significance of Fundamental Rights in safeguarding democracy in India.
- Examine the role of the judiciary in protecting Fundamental Rights in India.

5. Critically evaluate the concept of group rights in India, with special reference to minorities and cultural autonomy.
6. Analyze the tension between individual rights and group rights in the Indian context.
7. Examine the Directive Principles as instruments of social and economic justice.
8. Discuss the importance of cultural and educational rights in preserving diversity in India.
9. Evaluate the constitutional framework of rights in India in light of contemporary human rights discourse.

Unit III: Political Institutions (Executive, Parliament, Judiciary)

A. Very Short Questions / MCQs

1. Who is the head of the Indian Executive?
2. Who appoints the Prime Minister of India?
3. What is the tenure of the Lok Sabha?
4. Who presides over the Rajya Sabha?
5. How many houses are there in the Indian Parliament?
6. What is the highest court of India?
7. Who is the Chief Executive authority in India?
8. What is the minimum age required to become a Member of Lok Sabha?
9. Who can remove the President of India?
10. What is Judicial Review? (one line)
11. Which organ of government makes laws?
12. Who is the head of the Indian Judiciary?

MCQs

1. The real executive power in India lies with:
 - a) President
 - b) Prime Minister
 - c) Governor
 - d) Chief Justice
2. The President of India is elected by:
 - a) People directly
 - b) Parliament only
 - c) Electoral College
 - d) Supreme Court

3. The Rajya Sabha is a:
 - a) Temporary House
 - b) Permanent House
 - c) Dissolvable House
 - d) Local Body
4. The Lok Sabha can be dissolved by:
 - a) Prime Minister
 - b) Chief Justice
 - c) President
 - d) Speaker
5. The Supreme Court was established in:
 - a) 1947
 - b) 1948
 - c) 1950
 - d) 1952
6. The Council of Ministers is collectively responsible to:
 - a) President
 - b) Rajya Sabha
 - c) Lok Sabha
 - d) Judiciary
7. The Speaker belongs to:
 - a) Judiciary
 - b) Executive
 - c) Legislature
 - d) Election Commission
8. Judicial Review means:
 - a) Review by Parliament
 - b) Review by Executive
 - c) Review of laws by Judiciary
 - d) Review of elections
9. The Vice-President is the ex-officio Chairman of:
 - a) Lok Sabha
 - b) Rajya Sabha
 - c) Supreme Court
 - d) Cabinet
10. The minimum age for Rajya Sabha membership is:
 - a) 25
 - b) 30

- c) 35
- d) 40

11. Which organ executes laws?

- a) Legislature
- b) Executive
- c) Judiciary
- d) Election Commission

12. The independence of judiciary means:

- a) Control by Parliament
- b) Free from Executive influence
- c) Controlled by President
- d) Dependent on Legislature

B. Short Notes

1. Explain the role and powers of the Prime Minister.
2. Write a short note on the President of India.
3. Discuss the composition and functions of the Lok Sabha.
4. Write a short note on the Rajya Sabha and its importance.
5. Explain the law-making process in the Indian Parliament.
6. Write a short note on the structure of the Indian Judiciary.
7. Explain the concept and importance of Judicial Review in India.

C. Long Answer Questions

1. Discuss the structure and functions of the Indian Executive.
2. Explain the role of the Prime Minister as the real head of the Executive.
3. Analyse the composition and powers of the Indian Parliament.
4. Discuss the relationship between Lok Sabha and Rajya Sabha.
5. Examine the structure and functions of the Supreme Court of India.
6. Evaluate the role of the Judiciary in protecting the Constitution and fundamental rights.

Unit 4: Federalism and Local Government

Section A: Multiple Choice Questions (MCQs)

(25 Questions with Answer Key)

1. India is described as a “Union of States” in:
 - a) Article 1
 - b) Article 2
 - c) Article 3
 - d) Article 4**Answer: a**
2. The federal structure of India is established by:
 - a) Parliamentary law
 - b) Constitutional provisions
 - c) Judicial decisions
 - d) Executive orders**Answer: b**
3. Which of the following is a feature of federalism?
 - a) Unitary government
 - b) Division of powers
 - c) Centralized authority
 - d) Single legislature**Answer: b**
4. The division of powers between Centre and States is mentioned in:
 - a) Seventh Schedule
 - b) Eighth Schedule
 - c) Ninth Schedule
 - d) Tenth Schedule**Answer: a**
5. The Union List, State List, and Concurrent List are part of:
 - a) Directive Principles
 - b) Fundamental Rights
 - c) Seventh Schedule
 - d) Finance Commission**Answer: c**
6. Residuary powers in India are vested in:
 - a) States
 - b) Local bodies
 - c) Parliament
 - d) Judiciary**Answer: c**
7. Which Article deals with inter-state water disputes?
 - a) Article 262
 - b) Article 280
 - c) Article 356
 - d) Article 368**Answer: a**
8. The concept of “quasi-federalism” in India implies:
 - a) Complete decentralization
 - b) Strong Centre with federal features
 - c) Weak Centre

d) No state autonomy

Answer: b

9. Which of the following is NOT a federal feature of India?

a) Written Constitution

b) Division of powers

c) Single citizenship

d) Independent judiciary

Answer: c

10. The Sarkaria Commission dealt with:

a) Election reforms

b) Centre-State relations

c) Judicial reforms

d) Local governance

Answer: b

11. Article 356 is related to:

a) Financial emergency

b) President's Rule

c) Amendment of Constitution

d) Trade regulations

Answer: b

12. The 73rd Constitutional Amendment Act relates to:

a) Municipalities

b) Panchayati Raj

c) Fundamental Rights

d) Finance Commission

Answer: b

13. The 74th Constitutional Amendment Act relates to:

a) Panchayats

b) Municipalities

c) Judiciary

d) Elections

Answer: b

14. Panchayati Raj Institutions operate at:

a) One level

b) Two levels

c) Three levels

d) Four levels

Answer: c

15. Gram Sabha consists of:

a) Elected representatives only

b) All adult members of a village

c) Government officials

d) Judges

Answer: b

16. Which body is at the top of Panchayati Raj system?

a) Gram Sabha

- b) Gram Panchayat
- c) Zila Parishad
- d) Block Samiti

Answer: c

17. The Eleventh Schedule relates to:

- a) Union powers
- b) State powers
- c) Panchayati Raj functions
- d) Fundamental Rights

Answer: c

18. The Finance Commission is constituted under:

- a) Article 280
- b) Article 356
- c) Article 368
- d) Article 32

Answer: a

19. Which of the following reflects cooperative federalism?

- a) Conflict between Centre and States
- b) Collaboration between different levels of government
- c) Central domination
- d) Judicial supremacy

Answer: b

20. The concept of autonomy in Indian polity relates to:

- a) Foreign policy
- b) State independence within the Union
- c) Judicial control
- d) Economic planning

Answer: b

21. Which schedule deals with municipalities?

- a) Ninth Schedule
- b) Tenth Schedule
- c) Twelfth Schedule
- d) Seventh Schedule

Answer: c

22. The Balwant Rai Mehta Committee is associated with:

- a) Judicial reforms
- b) Panchayati Raj system
- c) Electoral reforms
- d) Finance reforms

Answer: b

23. The basic unit of local self-government in rural areas is:

- a) Zila Parishad
- b) Panchayat Samiti
- c) Gram Panchayat
- d) Municipal Corporation

Answer: c

24. Which of the following is a challenge to Indian federalism?

- a) Linguistic diversity
- b) Cultural unity
- c) Economic equality
- d) Strong judiciary

Answer: a

25. Decentralization of power means:

- a) Concentration of power at Centre
- b) Distribution of power to lower levels
- c) Judicial control
- d) Military rule

Answer: b

Section B: Short Answer Questions

(6 Marks each)

1. Define federalism and its key features.
2. What are the federal provisions in the Indian Constitution?
3. Explain the concept of quasi-federalism in India.
4. What is meant by autonomy in Indian polity?
5. Discuss the role of the Seventh Schedule.
6. Explain the significance of the 73rd Constitutional Amendment.
7. What is the structure of Panchayati Raj Institutions?
8. Define Gram Sabha and its importance.
9. What are the major challenges to decentralization in India?

Section C: Long Answer Questions

(10 Marks each)

1. Critically examine the federal features of the Indian Constitution.
2. Discuss the nature of Indian federalism with reference to the concept of quasi-federalism.
3. Analyze Centre-State relations in India with reference to legislative, administrative, and financial dimensions.
4. Examine the question of autonomy in Indian polity, with special reference to NE India.
5. Evaluate the role of the Sarkaria Commission in improving Centre-State relations.
6. Discuss the evolution and significance of Panchayati Raj Institutions in India.
7. Analyze the impact of the 73rd Constitutional Amendment on rural governance.
8. Critically assess the functioning of local self-government in India.
9. Discuss the challenges and prospects of decentralization in India.
10. Examine the role of local governance in strengthening democracy at the grassroots level.

DEPARTMENT OF POLITICAL SCIENCE
FYUGP 2nd Semester (Minor/DSE)
UGPSDE202 DSE2
Introduction to Indian Constitution
Unit I: Background to India's Democracy

A. Very Short Questions

1. What is meant by colonial rule?
2. Define democratic ideals.
3. In which year did the Constituent Assembly first meet?
4. Who was the President of the Constituent Assembly?
5. What is the Preamble of the Constitution?
6. What does the term sovereign signify in the Indian Constitution?
7. Which movement is considered the largest anti-colonial mass movement in India?
8. What is meant by a written constitution?
9. The idea of democracy in India was strongly influenced by:
 - a) Industrial Revolution
 - b) Anti-colonial movement
 - c) World War I
 - d) Cold War
10. The Constituent Assembly was partly based on the recommendations of:
 - a) Simon Commission
 - b) Cabinet Mission Plan
 - c) Cripps Mission
 - d) Mountbatten Plan
11. The Preamble declares India to be a:
 - a) Monarchy
 - b) Theocratic State
 - c) Sovereign Democratic Republic
 - d) Colonial State
12. Which principle ensures that power lies with the people?
 - a) Federalism
 - b) Popular sovereignty
 - c) Secularism
 - d) Socialism
13. The Constituent Assembly adopted the Constitution on:
 - a) 15 August 1947

- b) 26 January 1950
 - c) 26 November 1949
 - d) 2 October 1948
14. The democratic vision of India is clearly reflected in the:
- a) Directive Principles
 - b) Preamble
 - c) Fundamental Duties
 - d) Schedules

B. Short Notes

1. Write a short note on the democratic ideas developed during the Indian national movement.
2. Explain the objectives and significance of the Constituent Assembly.
3. Discuss the role of nationalist leaders in shaping democratic values in India.
4. Write a short note on the importance of the Preamble in understanding Indian democracy.
5. Explain the concept of popular participation in the making of the Indian Constitution.
6. Discuss the importance of equality as a democratic principle in the Constitution.
7. Write a short note on the influence of global democratic ideas on the Indian Constitution.
8. Explain the significance of secularism in the Indian democratic framework.

C. Long Questions

1. Examine the historical background of India's anti-colonial struggle and its influence on democratic development.
2. Discuss the structure and working process of the Constituent Assembly of India.
3. Analyze the key democratic principles incorporated in the Indian Constitution.
4. Evaluate the contribution of the Constituent Assembly debates to Indian democracy.
5. Discuss how the Indian Constitution serves as the foundation of democratic governance in India.

6. Explain the importance of justice, liberty, equality, and fraternity in the Indian democratic framework.

ভাৰতৰ গণতন্ত্ৰৰ পটভূমি

অতি চমু প্ৰশ্ন

1. ঔপনিৱেশিক শাসন বুলিলে কি বুজোৱা হয় ?
2. গণতান্ত্ৰিক আদৰ্শৰ সংজ্ঞা দিয়া।
3. কোন বছৰত প্ৰথমবাৰৰ বাবে সংবিধান সভাৰ বৈঠক হৈছিল ?
4. সংবিধান সভাৰ সভাপতি কোন আছিল ?
5. সংবিধানৰ প্ৰস্তাৱনা কি ?
6. ভাৰতীয় সংবিধানত সাৰ্বভৌম শব্দটোৱে কি বুজায়?
7. কোনটো আন্দোলনক ভাৰতৰ সৰ্ববৃহৎ ঔপনিৱেশিকতা বিৰোধী গণ আন্দোলন বুলি গণ্য কৰা হয় ?
8. লিখিত সংবিধান বুলিলে কি বুজোৱা হয় ?
9. ভাৰতত গণতন্ত্ৰৰ ধাৰণাত প্ৰবল প্ৰভাৱ পৰিছিল:
ক) ঔদ্যোগিক বিপ্লৱ
খ) ঔপনিৱেশিক বিৰোধী আন্দোলন
গ) প্ৰথম বিশ্বযুদ্ধ
ঘ) শীতল যুদ্ধ
10. সংবিধানসভাখন আংশিকভাৱে নিম্নোক্ত পৰামৰ্শৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি গঢ় লৈ উঠিছিল:
ক) চাইমন আয়োগ
খ) কেবিনেট মিছন পৰিকল্পনা
গ) ক্ৰিপছ মিছন
ঘ) মাউণ্টবেটেন পৰিকল্পনা
11. প্ৰস্তাৱনাত ভাৰতক :
ক) ৰাজতন্ত্ৰ
খ) ঈশ্বৰতন্ত্ৰ ৰাষ্ট্ৰ
গ) সাৰ্বভৌম গণতান্ত্ৰিক গণৰাজ্য
ঘ) ঔপনিৱেশিক ৰাষ্ট্ৰ বুলি ঘোষণা কৰা হৈছে
12. কোনটো নীতিয়ে ক্ষমতা জনসাধাৰণৰ ওপৰত থকাটো নিশ্চিত কৰে?
ক) যুক্তৰাষ্ট্ৰবাদ
খ) জনপ্ৰিয় সাৰ্বভৌমত্ব

- গ) ধৰ্মনিৰপেক্ষতা
ঘ) সমাজবাদ
13. সংবিধানসভাই সংবিধানখন গ্ৰহণ কৰে:
ক) ১৯৪৭ চনৰ ১৫ আগষ্ট
খ) ১৯৫০ চনৰ ২৬ জানুৱাৰী
গ) ১৯৪৯ চনৰ ২৬ নৱেম্বৰ
ঘ) ১৯৪৮ চনৰ ২ অক্টোবৰ
14. ভাৰতৰ গণতান্ত্ৰিক দৃষ্টিভংগী স্পষ্টভাৱে প্ৰতিফলিত হৈছে:
ক) নিৰ্দেশনামূলক নীতি
খ) প্ৰস্তাৱনা
গ) মৌলিক কৰ্তব্য
ঘ) সূচী

চমু টোকা

1. ভাৰতীয় জাতীয় আন্দোলনৰ সময়ত গঢ় লৈ উঠা গণতান্ত্ৰিক ধাৰণাসমূহৰ ওপৰত এটা চমু টোকা লিখা।
2. সংবিধান সভাৰ উদ্দেশ্য আৰু তাৎপৰ্য্য ব্যাখ্যা কৰা।
3. ভাৰতত গণতান্ত্ৰিক মূল্যবোধ গঢ় দিয়াত জাতীয়তাবাদী নেতাৰ ভূমিকা সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা।
4. ভাৰতীয় গণতন্ত্র বুজিবলৈ প্ৰস্তাৱনাৰ গুৰুত্বৰ ওপৰত এটা চমু টোকা লিখা।
5. ভাৰতীয় সংবিধান নিৰ্মাণত জনসাধাৰণৰ অংশগ্ৰহণৰ ধাৰণাটো ব্যাখ্যা কৰা।
6. সংবিধানত গণতান্ত্ৰিক নীতি হিচাপে সমতাৰ গুৰুত্বৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।
7. ভাৰতীয় সংবিধানৰ ওপৰত বিশ্বব্যাপী গণতান্ত্ৰিক ধাৰণাসমূহৰ প্ৰভাৱৰ ওপৰত এটা চমু টোকা লিখা।
8. ভাৰতীয় গণতান্ত্ৰিক কাঠামোত ধৰ্মনিৰপেক্ষতাৰ তাৎপৰ্য্য ব্যাখ্যা কৰা।

দীঘলীয়া প্ৰশ্ন

1. ভাৰতৰ ঔপনিৱেশিক বিৰোধী সংগ্ৰামৰ ঐতিহাসিক পটভূমি আৰু গণতান্ত্ৰিক উন্নয়নত ইয়াৰ প্ৰভাৱ পৰীক্ষা কৰা।
2. ভাৰতৰ সংবিধান সভাৰ গাঁথনি আৰু কৰ্ম প্ৰক্ৰিয়াৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।
3. ভাৰতীয় সংবিধানত অন্তৰ্ভুক্ত মূল গণতান্ত্ৰিক নীতিসমূহ বিশ্লেষণ কৰা।
4. ভাৰতীয় গণতন্ত্রলৈ সংবিধানসভাৰ বিতৰ্কৰ অৱদানৰ মূল্যায়ন কৰা।

5. ভাৰতৰ সংবিধানে ভাৰতত গণতান্ত্ৰিক শাসনৰ ভেটি হিচাপে কেনেদৰে কাম কৰে সেই বিষয়ে আলোচনা কৰা।
6. ভাৰতীয় গণতান্ত্ৰিক কাঠামোত ন্যায়, স্বাধীনতা, সমতা, আৰু ভ্ৰাতৃত্ববোধৰ গুৰুত্ব ব্যাখ্যা কৰা।

Unit II: Democratic Institutional Design

A. Very Short Questions

1. What is meant by institutional design in a democracy?
2. Name the three main organs of the Government of India.
3. What is meant by a parliamentary form of government?
4. Who is the head of the Indian Parliament?
5. What does the term bicameral legislature mean?
6. Who appoints the Chief Justice of India?
7. What is meant by judicial review?
8. Which institution acts as the guardian of the Constitution in India?
9. Which of the following is a feature of parliamentary democracy?
 - a) Separation of powers
 - b) Fusion of executive and legislature
 - c) Judicial supremacy
 - d) Federal supremacy
10. The Indian Parliament consists of:
 - a) President and Lok Sabha only
 - b) Lok Sabha and Rajya Sabha only
 - c) President, Lok Sabha, and Rajya Sabha
 - d) Prime Minister and Council of Ministers
11. The tenure of the Lok Sabha is:
 - a) 4 years
 - b) 5 years
 - c) 6 years
 - d) 7 years

12. Which body has the power to interpret the Constitution?

- a) Parliament
- b) Executive
- c) Judiciary
- d) Election Commission

13. The concept of Rule of Law is mainly associated with:

- a) Legislature
- b) Executive
- c) Judiciary
- d) Media

14. Public Interest Litigation (PIL) is related to:

- a) Executive action
- b) Legislative procedure
- c) Judicial process
- d) Electoral system

B. Short Notes (5 Marks each)

1. Write a short note on the features of India's democratic institutional design.
2. Explain the structure of the Indian Parliament.
3. Discuss the importance of parliamentary democracy in India.
4. Write a short note on the relationship between the executive and legislature in parliamentary democracy.
5. Explain the independence of the judiciary in India.
6. Discuss the role of the judiciary in protecting fundamental rights.
7. Write a short note on the role of opposition in a parliamentary democracy.
8. Explain the significance of Public Interest Litigation (PIL) in Indian democracy.

C. Long Questions

1. Discuss the democratic institutional framework established by the Indian Constitution.
2. Explain the working and significance of parliamentary democracy in India.
3. Examine the powers and functions of the Indian Parliament.

4. Analyze the role of the judiciary in strengthening democracy in India.
5. Discuss the importance of judicial review in the Indian political system.
6. Evaluate the contribution of the Supreme Court in the democratization of the Indian polity.

গণতান্ত্ৰিক প্ৰতিষ্ঠানিক ৰূপাঙ্কণ

অতি চুটি প্ৰশ্ন

1. গণতন্ত্ৰত প্ৰতিষ্ঠানিক ৰূপাঙ্কণ বুলিলে কি বুজোৱা হয় ?
2. ভাৰত চৰকাৰৰ তিনিটা প্ৰধান অংগৰ নাম লিখা।
3. সংসদীয় চৰকাৰৰ ৰূপ বুলিলে কি বুজোৱা হয় ?
4. ভাৰতীয় সংসদৰ মুৰব্বী কোন ?
5. দ্বি-সদস্যীয় বিধায়িনী দল শব্দটোৰ অৰ্থ কি?
6. ভাৰতৰ মুখ্য ন্যায়াধীশক কোনে নিযুক্তি দিয়ে ?
7. ন্যায়িক পৰ্যালোচনা বুলিলে কি বুজোৱা হয় ?
8. ভাৰতত কোনটো প্ৰতিষ্ঠানে সংবিধানৰ ৰক্ষক হিচাপে কাম কৰে ?
9. তলৰ কোনটো সংসদীয় গণতন্ত্ৰৰ বৈশিষ্ট্য?
 - ক) ক্ষমতাৰ পৃথকীকৰণ
 - খ) কাৰ্যবাহী আৰু বিধানসভাৰ সংযোজন
 - গ) ন্যায়িক আধিপত্য
 - ঘ) যুক্তৰাষ্ট্ৰীয় আধিপত্য
10. ভাৰতীয় সংসদত আছে:
 - ক) কেৱল ৰাষ্ট্ৰপতি আৰু লোকসভা
 - খ) কেৱল লোকসভা আৰু ৰাজ্যসভা
 - গ) ৰাষ্ট্ৰপতি, লোকসভা, আৰু ৰাজ্যসভা
 - ঘ) প্ৰধানমন্ত্ৰী আৰু মন্ত্ৰী পৰিষদ
11. লোকসভাৰ কাৰ্যকাল হ'ল-
 - ক) ৪ বছৰ
 - খ) ৫ বছৰ
 - গ) ৬ বছৰ
 - ঘ) ৭ বছৰ

12. সংবিধানৰ ব্যাখ্যাৰ ক্ষমতা কোনটো সংস্থাৰ?
ক) সংসদ
খ) কাৰ্যবাহী
গ) ন্যায়পালিকা
ঘ) নিৰ্বাচন আয়োগ
13. আইনৰ শাসনৰ ধাৰণাটো মূলতঃ
ক) বিধানসভা
খ) কাৰ্যবাহী
গ) ন্যায়পালিকা
ঘ) সংবাদ মাধ্যমৰ সৈতে জড়িত
14. জনস্বার্থ গোচৰৰ (পিআইএল)ৰ সৈতে জড়িত:
ক) কাৰ্যবাহী ব্যৱস্থা
খ) আইনগত পদ্ধতি
গ) ন্যায়িক প্ৰক্ৰিয়া
ঘ) নিৰ্বাচনী ব্যৱস্থা

চমু টোকা

1. ভাৰতৰ গণতান্ত্ৰিক প্ৰতিষ্ঠানিক ৰূপাঙ্কণৰ বৈশিষ্ট্যসমূহৰ ওপৰত এটা চমু টোকা লিখা।
2. ভাৰতীয় সংসদৰ গাঁথনি ব্যাখ্যা কৰা।
3. ভাৰতত সংসদীয় গণতন্ত্ৰৰ গুৰুত্বৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।
4. সংসদীয় গণতন্ত্ৰত কাৰ্যবাহী আৰু বিধায়িনী দলৰ মাজৰ সম্পৰ্কৰ ওপৰত এটা চমু টোকা লিখা।
5. ভাৰতৰ ন্যায়পালিকাৰ স্বাধীনতা ব্যাখ্যা কৰা।
6. মৌলিক অধিকাৰ সুৰক্ষিত কৰাৰ ক্ষেত্ৰত ন্যায়পালিকাৰ ভূমিকা সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা।
7. সংসদীয় গণতন্ত্ৰত বিৰোধীৰ ভূমিকা সম্পৰ্কে এটা চমু টোকা লিখা।
8. ভাৰতীয় গণতন্ত্ৰত জনস্বার্থ গোচৰৰ (পিআইএল) তাৎপৰ্য্য ব্যাখ্যা কৰা।

দীঘলীয়া প্ৰশ্ন

1. ভাৰতীয় সংবিধানে স্থাপন কৰা গণতান্ত্ৰিক প্ৰতিষ্ঠানিক ৰূপাঙ্কণৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।
2. ভাৰতত সংসদীয় গণতন্ত্ৰৰ কাম-কাজ আৰু তাৎপৰ্য্য ব্যাখ্যা কৰা।
3. ভাৰতীয় সংসদৰ ক্ষমতা আৰু কাৰ্য্যসমূহ পৰীক্ষা কৰা।

4. ভাৰতত গণতন্ত্ৰ শক্তিশালী কৰাৰ ক্ষেত্ৰত ন্যায়পালিকাৰ ভূমিকা বিশ্লেষণ কৰা।
5. ভাৰতীয় ৰাজনৈতিক ব্যৱস্থাত ন্যায়িক পৰ্যালোচনাৰ গুৰুত্বৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।
6. ভাৰতীয় ৰাজনীতিৰ গণতান্ত্ৰিককৰণত উচ্চতম ন্যায়ালয়ৰ অৱদানৰ মূল্যায়ন কৰা।

Unit III: Different Aspects of Indian Democracy

A. Very Short Questions

1. What is an election?

নিৰ্বাচন কি?

2. What is universal adult franchise?

ইউনিভাৰ্চেল এডাল্ট ফ্ৰেঞ্চাইজি কি?

3. Who conducts elections in India?

ভাৰতত নিৰ্বাচন কোনে পৰিচালনা কৰে?

4. What is the Election Commission of India?

ভাৰতৰ নিৰ্বাচন আয়োগ কি?

5. What is NOTA?

NOTA কি?

6. What is meant by electoral reform?

নিৰ্বাচনী সংস্কাৰ বুলিলে কি বুজোৱা হৈছে?

7. What is EVM?

ইভিএম কি?

8. What is decentralization?

বিকেন্দ্ৰীকৰণ কি?

9. What is Gram Panchayat?

গ্রাম পঞ্চায়ত কি?

10. What is Zila Parishad?

জিলা পৰিষদ কি?

11. What is Municipality?

পৌৰসভা কি?

12. What is meant by grassroots democracy?

তৃণমূল পৰ্যায়ৰ গণতন্ত্ৰ বুলিলে কি বুজোৱা হৈছে?

13. What is the 73rd Constitutional Amendment?

৭৩ সংখ্যক সাংবিধানিক সংশোধনী কি?

14. What is the 74th Constitutional Amendment?

৭৪ সংখ্যক সাংবিধানিক সংশোধনী কি?

15. What is deepening of democracy?

গণতন্ত্ৰৰ গভীৰতা কি?

B. Short Notes

1. Discuss the importance of elections in a democracy.

গণতন্ত্ৰত নিৰ্বাচনৰ গুৰুত্বৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

2. Explain the role of the Election Commission of India.

ভাৰতৰ নিৰ্বাচন আয়োগৰ ভূমিকা ব্যাখ্যা কৰা।

3. Discuss the role of Gram Sabha in local governance.

স্থানীয় শাসনত গ্ৰাম সভাৰ ভূমিকা সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা।

4. Discuss the measures required to strengthen democracy in India.

ভাৰতত গণতন্ত্ৰ শক্তিশালী কৰাৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় ব্যৱস্থাসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

5. Analyze the concept of participatory democracy.

অংশগ্রহণমূলক গণতন্ত্রৰ ধাৰণাটো বিশ্লেষণ কৰা।

C. Long Questions

1. What do understand by Decentralization of powers? Discuss the significance of it.

ক্ষমতাৰ বিকেন্দ্ৰীকৰণ বুলিলে কি বুজিব পাৰি? ইয়াৰ গুৰুত্বৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

2. Discuss the significance of voter awareness and participation.

ভোটাৰ সজাগতা আৰু অংশগ্রহণৰ গুৰুত্বৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

3. Discuss the implementation of electoral reforms in India.

ভাৰতত নিৰ্বাচনী সংস্কাৰ ৰূপায়ণৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

4. Write a short note on Election Commission of India.

ভাৰতীয় নিৰ্বাচন আয়োগৰ ওপৰত এটা চমু টোকা লিখা।

5. Discuss the challenges faced by Panchayati Raj institutions.

পঞ্চায়তী ৰাজ প্ৰতিষ্ঠানসমূহে সন্মুখীন হোৱা প্ৰত্যাহ্বানসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা

Unit IV: Challenges to India's Democracy

A. Multiple Choice Questions

1. Social justice in India primarily addresses issues related to:
 - a) Economy only
 - b) Caste, gender, and ethnicity
 - c) Foreign policy
 - d) Defence

2. Reservation policies are aimed at:
 - a) Political dominance
 - b) Social equality
 - c) Economic monopoly
 - d) Centralization

3. Gender inequality affects democracy by:
 - a) Enhancing participation
 - b) Limiting equal representation
 - c) Strengthening institutions
 - d) Increasing transparency

4. Corruption undermines democracy by:
 - a) Strengthening accountability
 - b) Reducing public trust
 - c) Improving governance
 - d) Increasing participation

5. Transparency in governance promotes:
 - a) Authoritarianism
 - b) Accountability
 - c) Central control
 - d) Secrecy

6. The Right to Information Act was enacted in:
 - a) 2002
 - b) 2004
 - c) 2005
 - d) 2006

7. Substantive democracy focuses on:
 - a) Procedures only
 - b) Outcomes and social justice
 - c) Elections alone
 - d) Legal formalities

8. Procedural democracy emphasizes:
 - a) Social equality
 - b) Formal institutions and rules
 - c) Economic justice
 - d) Welfare policies

9. Which factor challenges democratic equality?
- Universal franchise
 - Social discrimination
 - Rule of law
 - Free elections
10. India's democracy is often praised for its:
- Military rule
 - Continuity and resilience
 - One-party dominance
 - Authoritarianism

B. Short Answer Questions

- What is meant by social justice?
- How does caste affect Indian democracy?
- Define corruption in the context of democracy.
- What is the significance of transparency in governance?
- Differentiate between procedural and substantive democracy.
- Mention two challenges faced by Indian democracy.
- Explain the role of RTI in promoting accountability.
- Write a short note on procedural democracy.
- Write a short note on ethnicity and its political implications.

C. Long Answer Questions

- Discuss the major challenges to social justice in Indian democracy.
- Examine the impact of corruption on democratic governance in India.
- Critically evaluate whether India's democracy is procedural or substantive.
- Evaluate the major challenges to India's democracy and suggest measures to overcome them.
- Discuss the problems faced due to gender inequality in Indian democracy.

A. বহু বিকল্প প্ৰশ্ন (Multiple Choice Questions)

- ভাৰতত সামাজিক ন্যায় মূলতঃ কিহৰ সৈতে সম্পৰ্কিত সমস্যাবোৰক সমাধান কৰিবলৈ লক্ষ্য কৰে?
 - কেৱল অৰ্থনীতি
 - জাত, লিংগ আৰু জাতিগততা
 - বিদেশ নীতি
 - ৰাষ্ট্ৰীয় সুৰক্ষা
- সংৰক্ষণ নীতিৰ (Reservation Policy) উদ্দেশ্য হৈছে:
 - ৰাজনৈতিক আধিপত্য
 - সামাজিক সমতা
 - অৰ্থনৈতিক একচেটিয়াত্ব
 - কেন্দ্ৰীকৰণ
- লিংগ বৈষম্যই গণতন্ত্ৰত কেনেদৰে প্ৰভাৱ পেলায়?
 - অংশগ্ৰহণ বৃদ্ধি কৰে
 - সমান প্ৰতিনিধিত্ব সীমিত কৰে
 - প্ৰতিষ্ঠান শক্তিশালী কৰে
 - স্বচ্ছতা বৃদ্ধি কৰে
- দূৰ্নীতিয়ে গণতন্ত্ৰক কেনেদৰে ক্ষতিগ্ৰস্ত কৰে?
 - জবাবদিহিতা বৃদ্ধি কৰে
 - জনসাধাৰণৰ বিশ্বাস হ্ৰাস কৰে
 - শাসন উন্নত কৰে
 - অংশগ্ৰহণ বৃদ্ধি কৰে
- শাসনত স্বচ্ছতাই কি উৎসাহিত কৰে?
 - স্বৈৰাচাৰিতা
 - জবাবদিহিতা
 - কেন্দ্ৰীয় নিয়ন্ত্ৰণ
 - গোপনীয়তা
- তথ্যৰ অধিকাৰ আইন (RTI Act) কেতিয়া প্ৰৱৰ্তন কৰা হৈছিল?
 - ২০০২
 - ২০০৪

- c) ২০০৫
- d) ২০০৬

7. বাস্তবিক গণতন্ত্র (Substantive Democracy) মূলতঃ কিহৰ ওপৰত গুৰুত্ব দিয়ে?
 - a) কেৱল প্ৰক্ৰিয়া
 - b) ফলাফল আৰু সামাজিক ন্যায়
 - c) কেৱল নিৰ্বাচন
 - d) আইনী আনুষ্ঠানিকতা
8. প্ৰক্ৰিয়াগত গণতন্ত্র (Procedural Democracy) কিহৰ ওপৰত গুৰুত্ব দিয়ে?
 - a) সামাজিক সমতা
 - b) আনুষ্ঠানিক প্ৰতিষ্ঠান আৰু নিয়ম
 - c) অৰ্থনৈতিক ন্যায়
 - d) কল্যাণ নীতি
9. তলৰ কোনটো উপাদানে গণতান্ত্ৰিক সমতাৰ বাবে প্ৰত্যাঙ্কন সৃষ্টি কৰে?
 - a) সৰ্বজনীন ভোটাধিকাৰ
 - b) সামাজিক বৈষম্য
 - c) আইনৰ শাসন
 - d) মুক্ত আৰু ন্যায়সংগত নিৰ্বাচন
10. ভাৰতৰ গণতন্ত্ৰক সাধাৰণতে কিহৰ বাবে প্ৰশংসা কৰা হয়?
 - a) সামৰিক শাসন
 - b) ধাৰাবাহিকতা আৰু স্থিতিস্থাপকতা
 - c) একদলীয় আধিপত্য
 - d) স্বৈৰাচাৰিতা

B. সংক্ষিপ্ত উত্তৰৰ প্ৰশ্নসমূহ

1. সামাজিক ন্যায় (Social Justice) বুলিলে কি বুজায়?
2. জাতি (Caste) ব্যৱস্থাই ভাৰতৰ গণতন্ত্ৰত কেনেদৰে প্ৰভাৱ পেলায়?
3. গণতন্ত্ৰৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত দুৰ্নীতিৰ সংজ্ঞা দিয়া।
4. শাসনত স্বচ্ছতাৰ (Transparency) গুৰুত্ব কি?
5. প্ৰক্ৰিয়াগত গণতন্ত্ৰ (Procedural Democracy) আৰু বাস্তবিক গণতন্ত্ৰ (Substantive Democracy)ৰ মাজত পাৰ্থক্য বৰ্ণনা কৰা।
6. ভাৰতৰ গণতন্ত্ৰৰ সন্মুখীন হোৱা দুটা সমস্যাৰ উল্লেখ কৰা।

7. জবাবদিহিতা (Accountability) বৃদ্ধি কৰাত RTI-ৰ ভূমিকা বৰ্ণনা কৰা।
8. প্ৰক্ৰিয়াগত গণতন্ত্ৰৰ ওপৰত এটা সংক্ষিপ্ত টোকা লিখা।
9. জাতিগততা (Ethnicity) আৰু ইয়াৰ ৰাজনৈতিক প্ৰভাৱসমূহৰ ওপৰত এটা সংক্ষিপ্ত টোকা লিখা।

c. দীঘল উত্তৰৰ প্ৰশ্নসমূহ

1. ভাৰতৰ গণতন্ত্ৰত সামাজিক ন্যায্যৰ মুখ্য সমস্যাসমূহ আলোচনা কৰা।
2. ভাৰতত গণতান্ত্ৰিক শাসনত দুৰ্নীতিৰ প্ৰভাৱ বিশ্লেষণ কৰা।
3. ভাৰতৰ গণতন্ত্ৰ প্ৰক্ৰিয়াগত নে বাস্তৱিক—এইটো সমালোচনামূলকভাৱে মূল্যায়ন কৰা।
4. ভাৰতৰ গণতন্ত্ৰৰ মুখ্য সমস্যাসমূহ মূল্যায়ন কৰি সেইবোৰ অতিক্ৰম কৰাৰ উপায়সমূহ আলোচনা কৰা।
5. ভাৰতৰ গণতন্ত্ৰত লিংগ বৈষম্যৰ বাবে সন্মুখীন হোৱা সমস্যাসমূহ আলোচনা কৰা।

UGPSE202

Introduction to Indian Constitution

Unit I: Background to India's Democracy

- Anti-colonial struggle and the democratic inspirations of India
- Democratic vision of the Constituent Assembly
- The Constitution as a democratic document

Unit II: Democratic Institutional Design

- India's democratic institutional framework
- Parliamentary democracy as an instrument of democratic governance
- Role of the judiciary in the democratization of the Indian polity

Unit III: Dimensions of Indian Democracy

- Elections and electoral reforms
- Decentralization of power
- Deepening of democracy

Unit IV: Challenges to India's Democracy

- Issues of social justice: caste, gender, and ethnicity
- Corruption and transparency
- Assessing the success of India's democracy: procedural or substantive

UNIT I: Background to India's Democracy

A. Multiple Choice Questions

1. The anti-colonial struggle in India primarily aimed at:
 - a) Economic development
 - b) Political independence and democratic governance
 - c) Cultural revival
 - d) Social reform only
2. Which movement introduced mass participation in India's freedom struggle?
 - a) Swadeshi Movement
 - b) Civil Disobedience Movement
 - c) Non-Cooperation Movement
 - d) Home Rule Movement
3. The Constituent Assembly of India was established in:
 - a) 1942
 - b) 1945
 - c) 1946
 - d) 1947
4. Who was the Chairman of the Drafting Committee of the Indian Constitution?
 - a) Jawaharlal Nehru
 - b) Rajendra Prasad
 - c) B.R. Ambedkar
 - d) Sardar Patel

5. Which ideal is NOT explicitly mentioned in the Preamble?
 - a) Liberty
 - b) Equality
 - c) Justice
 - d) Nationalism
6. The Indian Constitution came into force on:
 - a) 15 August 1947
 - b) 26 January 1947
 - c) 26 January 1950
 - d) 2 October 1950
7. Which country's constitution most influenced India's parliamentary system?
 - a) USA
 - b) France
 - c) UK
 - d) USSR
8. The Constituent Assembly debates reflect:
 - a) Authoritarian tendencies
 - b) Democratic deliberation
 - c) Colonial mindset
 - d) Military dominance
9. Fundamental Rights are borrowed mainly from the Constitution of:
 - a) Britain
 - b) USA
 - c) Canada
 - d) Australia
10. The Constitution of India is described as democratic because it:
 - a) Centralizes power
 - b) Provides universal adult franchise
 - c) Supports monarchy
 - d) Limits citizen participation

UNIT I: ভাৰতৰ গণতন্ত্ৰৰ পটভূমি

A. বহু বিকল্প প্ৰশ্নসমূহ

1. ভাৰতৰ ঔপনিবেশিক বিৰোধী সংগ্ৰামৰ মূল লক্ষ্য আছিল—
 - a) অৰ্থনৈতিক উন্নয়ন
 - b) ৰাজনৈতিক স্বাধীনতা আৰু গণতান্ত্ৰিক শাসন
 - c) সাংস্কৃতিক পুনৰ্জীৱন
 - d) কেৱল সামাজিক সংস্কাৰ
2. কোনটো আন্দোলনে ভাৰতৰ স্বাধীনতা সংগ্ৰামত গণ-অংশগ্ৰহণ আৰম্ভ কৰিছিল?
 - a) স্বদেশী আন্দোলন
 - b) নাগৰিক অবাধ্যতা আন্দোলন
 - c) অসহযোগ আন্দোলন
 - d) হোম ৰুল আন্দোলন
3. ভাৰতৰ সংবিধান সভা গঠন কৰা হৈছিল—
 - a) ১৯৪২
 - b) ১৯৪৫

- c) ১৯৪৬
d) ১৯৪৭
4. ভাৰতীয় সংবিধানৰ খচৰা প্ৰস্তুতি সমিতিৰ সভাপতি কোন আছিল?
a) জৱাহৰলাল নেহৰু
b) ৰাজেন্দ্ৰ প্ৰসাদ
c) বি. আৰ. আশ্বেদকাৰ
d) চৰ্দাৰ পটেল
5. কোনটো আদৰ্শ প্ৰস্তাৱনাত স্পষ্টভাৱে উল্লেখ কৰা হোৱা নাই?
a) স্বাধীনতা
b) সমতা
c) ন্যায়
d) ৰাষ্ট্ৰীয়তাবাদ
6. ভাৰতৰ সংবিধান কেতিয়া বলবৎ হৈছিল?
a) ১৫ আগষ্ট ১৯৪৭
b) ২৬ জানুৱাৰী ১৯৪৭
c) ২৬ জানুৱাৰী ১৯৫০
d) ২ অক্টোবৰ ১৯৫০
7. কোন দেশৰ সংবিধানে ভাৰতৰ সংসদীয় প্ৰণালীক বেছিকৈ প্ৰভাৱিত কৰিছে?
a) আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰ
b) ফ্ৰান্স
c) যুক্তৰাজ্য
d) ছোভিয়েট ইউনিয়ন
8. সংবিধান সভাৰ আলোচনা কিহে প্ৰকাশ কৰে?
a) স্বৈৰতান্ত্ৰিক প্ৰৱণতা
b) গণতান্ত্ৰিক আলোচনা
c) ঔপনিবেশিক মানসিকতা
d) সামৰিক আধিপত্য
9. মৌলিক অধিকাৰসমূহ মূলতঃ কোন দেশৰ সংবিধানৰ পৰা গ্ৰহণ কৰা হৈছে?
a) ব্ৰিটেইন
b) আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰ
c) কানাডা
d) অষ্ট্ৰেলিয়া
10. ভাৰতৰ সংবিধানক গণতান্ত্ৰিক বুলি কোৱা হয় কাৰণ—
a) ই ক্ষমতা কেন্দ্ৰীভূত কৰে
b) ই সাৰ্বজনীন প্ৰাপ্তবয়স্ক ভোটাধিকাৰ প্ৰদান কৰে
c) ই ৰাজতন্ত্ৰ সমৰ্থন কৰে
d) ই নাগৰিকৰ অংশগ্ৰহণ সীমিত কৰে

B. Short Questions

1. What role did the freedom struggle play in shaping India's democratic values?
2. What was the significance of the Constituent Assembly debates?
3. Define democracy as envisioned by the makers of the Indian Constitution.
4. Mention any two democratic ideals reflected in the Preamble.
5. Why is the Indian Constitution called a democratic document?
6. What was the composition of the Constituent Assembly?
 1. স্বাধীনতা সংগ্ৰামে ভাৰতৰ গণতান্ত্ৰিক মূল্যবোধৰ গঠনত কি ভূমিকা পালন কৰিছিল?
 2. সংবিধান সভাৰ আলোচনাসমূহৰ গুৰুত্ব কি আছিল?

3. ভাৰতীয় সংবিধান ৰচনাকাৰীয়ে যি ৰূপে গণতন্ত্ৰক কল্পনা কৰিছিল, সেই অনুযায়ী গণতন্ত্ৰৰ সংজ্ঞা দিয়ক।
4. প্ৰস্তাৱনাত প্ৰতিফলিত যিকোনো দুটা গণতান্ত্ৰিক আদৰ্শ উল্লেখ কৰক।
5. ভাৰতৰ সংবিধানক কিয় গণতান্ত্ৰিক নথি বুলি কোৱা হয়?
6. সংবিধান সভাৰ গঠন কি আছিল?

C. Long Answer Questions

1. Examine the contribution of the anti-colonial struggle to the development of democracy in India.
2. Discuss the democratic vision of the Constituent Assembly with reference to constitutional values.
3. Analyse how the Indian Constitution establishes a democratic political system.

1. ভাৰতত গণতন্ত্ৰৰ বিকাশত ঔপনিবেশিকবিৰোধী সংগ্ৰামৰ অৱদান পৰ্যালোচনা কৰক।
2. সংবিধান সভাৰ গণতান্ত্ৰিক দৃষ্টিভঙ্গী সংবিধানিক মূল্যবোধৰ প্ৰসংগত আলোচনা কৰক।
3. ভাৰতীয় সংবিধানে কেনেকৈ গণতান্ত্ৰিক ৰাজনৈতিক প্ৰণালী প্ৰতিষ্ঠা কৰিছে, বিশ্লেষণ কৰক।

UNIT II: Democratic Institutional Design

A. Multiple Choice Questions

1. India follows which form of democracy?
 - a) Presidential
 - b) Parliamentary
 - c) Direct
 - d) Authoritarian
2. The real executive authority in India lies with the:
 - a) President
 - b) Prime Minister
 - c) Chief Justice
 - d) Governor
3. The Parliament of India consists of:
 - a) Lok Sabha only
 - b) Lok Sabha and Rajya Sabha
 - c) Lok Sabha, Rajya Sabha, and President
 - d) President and Prime Minister
4. Judicial review in India is exercised by:
 - a) Parliament
 - b) Supreme Court and High Courts
 - c) President
 - d) Election Commission
5. Which institution acts as the guardian of the Constitution?
 - a) Parliament
 - b) President

- c) Supreme Court
 - d) Prime Minister
6. The principle of collective responsibility applies to the:
- a) Judiciary
 - b) Council of Ministers
 - c) President
 - d) Election Commission
7. The Rajya Sabha represents:
- a) The people directly
 - b) The states
 - c) The judiciary
 - d) The executive
8. Independence of judiciary is ensured through:
- a) Frequent transfers
 - b) Fixed tenure and secure salaries
 - c) Executive control
 - d) Parliamentary supremacy
9. Which feature promotes accountability in parliamentary democracy?
- a) Judicial supremacy
 - b) Question Hour
 - c) Ordinances
 - d) Emergency powers
10. Public Interest Litigation (PIL) strengthened:
- a) Executive power
 - b) Democratic participation
 - c) Bureaucratic control
 - d) Military authority

1. ভাৰত কোন ধৰণৰ গণতন্ত্ৰ অনুসৰণ কৰে?

- a) ৰাষ্ট্ৰপতি গণতন্ত্ৰ
- b) সংসদীয় গণতন্ত্ৰ
- c) প্ৰত্যক্ষ গণতন্ত্ৰ
- d) স্বৈৰাচাৰী

2. ভাৰতত প্ৰকৃত কাৰ্যনিৰ্বাহী ক্ষমতা কোনৰ হাতত থাকে?

- a) ৰাষ্ট্ৰপতি
- b) প্ৰধানমন্ত্ৰী
- c) মুখ্য ন্যায়াধীশ
- d) ৰাজ্যপাল

3. ভাৰতৰ সংসদত কি কি অন্তৰ্ভুক্ত?

- a) কেৱল লোকসভা
- b) লোকসভা আৰু ৰাজ্যসভা
- c) লোকসভা, ৰাজ্যসভা, আৰু ৰাষ্ট্ৰপতি
- d) ৰাষ্ট্ৰপতি আৰু প্ৰধানমন্ত্ৰী

4. ভাৰতত ন্যায়িক পৰ্যালোচনা কোন দ্বাৰা ব্যৱহাৰ কৰা হয়?

- a) সংসদ
- b) সৰ্বোচ্চ ন্যায়ালয় আৰু উচ্চ ন্যায়ালয়সমূহ
- c) ৰাষ্ট্ৰপতি
- d) নিৰ্বাচন আয়োগ

5. কোন প্ৰতিষ্ঠান সংবিধানৰ ৰক্ষক হিচাপে কাম কৰে?

- a) সংসদ
- b) ৰাষ্ট্ৰপতি
- c) সৰ্বোচ্চ ন্যায়ালয়
- d) প্ৰধানমন্ত্ৰী

6. সমষ্টিগত দায়িত্ব নীতি কোনৰ বাবে প্ৰযোজ্য?

- a) ন্যায়ব্যৱস্থা
- b) মন্ত্ৰীসভা
- c) ৰাষ্ট্ৰপতি
- d) নিৰ্বাচন আয়োগ

7. ৰাজ্যসভা কাক প্ৰতিনিধিত্ব কৰে?

- a) জনগণক সৰ্বপ্ৰথমে
- b) ৰাজ্যসমূহক
- c) ন্যায়ব্যৱস্থাক
- d) কাৰ্যনিৰ্বাহী শক্তিক

8. ন্যায়ব্যৱস্থাৰ স্বাধীনতা কেনেকৈ নিশ্চিত কৰা হয়?

- a) ঘন ঘন স্থানান্তৰৰ জৰিয়তে
- b) নিৰ্দিষ্ট কাৰ্যকাল আৰু নিৰাপদ বেতন
- c) কাৰ্যনিৰ্বাহী নিয়ন্ত্ৰণ
- d) সংসদীয় উচ্চতামূলক ক্ষমতা

9. সংসদীয় গণতন্ত্ৰত কোন বৈশিষ্ট্য জবাবদিহিতা বৃদ্ধি কৰে?

- a) ন্যায়িক উচ্চতা
- b) প্ৰশ্ন ঘণ্টা
- c) অধ্যাদেশসমূহ
- d) সংকটকালীন ক্ষমতা

10. পব্লিক ইন্টাৰেষ্ট লিটিগেচন (PIL) কি শক্তিশালী কৰিছে?

- a) কাৰ্যনিৰ্বাহী ক্ষমতা
- b) গণতান্ত্ৰিক অংশগ্ৰহণ
- c) বাৰোক্ৰেটিক নিয়ন্ত্ৰণ
- d) সামৰিক ক্ষমতা

B. Short Answer Questions

1. Define parliamentary democracy.
2. What is the role of Parliament in a democracy?
3. Explain the concept of judicial review.
4. How does the judiciary contribute to democratization?

5. What is collective responsibility?
6. Mention two features of India's democratic institutional design.

1. সংসদীয় গণতন্ত্রৰ সংজ্ঞা দিয়।
2. গণতন্ত্রত সংসদৰ ভূমিকা কি?
3. ন্যায়িক পর্যালোচনা (Judicial Review)ৰ ধাৰণাটো বিৱৰণ কৰা।
4. ন্যায়ব্যৱস্থাই কেনেকৈ গণতন্ত্রীকৰণত অৱদান ৰাখে?
5. সমষ্টিগত দায়িত্ব (Collective Responsibility) কি?
6. ভাৰতৰ গণতান্ত্ৰিক প্ৰতিষ্ঠানিক ডিজাইনৰ দুটা বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰা।

C. Long Answer Questions

1. Describe the key features of India's democratic institutional design.
 2. Analyse the functioning of parliamentary democracy in India.
 3. Evaluate the role of the judiciary in strengthening Indian democracy.
1. ভাৰতৰ গণতান্ত্ৰিক প্ৰতিষ্ঠানিক ডিজাইনৰ মুখ্য বৈশিষ্ট্যসমূহ বৰ্ণনা কৰা।
 2. ভাৰতত সংসদীয় গণতন্ত্রৰ কাৰ্যপদ্ধতি বিশ্লেষণ কৰা।
 3. ভাৰতীয় গণতন্ত্রৰ শক্তিশালীকৰণত ন্যায়ব্যৱস্থাৰ ভূমিকা মূল্যায়ন কৰা।

UNIT III: Dimensions of Indian Democracy

A. Multiple Choice Questions

1. Universal adult franchise in India was introduced in:
 - a) 1947
 - b) 1949
 - c) 1950
 - d) 1952
2. The Election Commission of India is a:
 - a) Political body
 - b) Constitutional body
 - c) Judicial body
 - d) Advisory body
3. Decentralization of power mainly aims at:
 - a) Central control
 - b) Grassroots democracy
 - c) Bureaucratic expansion
 - d) Judicial activism
4. The 73rd and 74th Constitutional Amendments relate to:
 - a) Judiciary
 - b) Fundamental Rights
 - c) Panchayati Raj Institutions

- d) Parliament
5. Electoral reforms are required to ensure:
- Authoritarianism
 - Free and fair elections
 - Centralization
 - One-party rule
6. Which body conducts elections in India?
- Parliament
 - Supreme Court
 - Election Commission
 - Ministry of Home Affairs
7. Deepening of democracy refers to:
- Elite rule
 - Increased citizen participation
 - Military involvement
 - Judicial dominance
8. NOTA stands for:
- National Option to Act
 - None of the Above
 - New Order of Voting
 - National Officer for Transparency
9. Local self-government enhances:
- Central authority
 - Political awareness
 - Executive dominance
 - Judicial review
10. Electoral reforms aim to reduce:
- Voter participation
 - Money and muscle power
 - Federalism
 - Judicial independence

1. ভাৰতত সৰ্বজনীন প্ৰাপ্তবয়স্ক ভোটাধিকাৰ কেতিয়া প্ৰৱৰ্তন কৰা হৈছিল?

- ১৯৪৭
- ১৯৪৯
- ১৯৫০
- ১৯৫২

2. ভাৰতৰ নিৰ্বাচন আয়োগ হৈছে—

- ৰাজনৈতিক প্ৰতিষ্ঠান
- সংবিধানিক প্ৰতিষ্ঠান
- ন্যায়িক প্ৰতিষ্ঠান
- পৰামৰ্শক প্ৰতিষ্ঠান

3. ক্ষমতাৰ বিকেন্দ্ৰীকৰণৰ মূল উদ্দেশ্য কি?

- a) কেন্দ্ৰীয় নিয়ন্ত্ৰণ
- b) তলস্তৰৰ গণতন্ত্ৰ
- c) বাৰোক্ৰেটিক বিস্তাৰ
- d) ন্যায়িক সক্ৰিয়তা

4. ৭৩তম আৰু ৭৪তম সংবিধান সংশোধনী কোনৰ সৈতে সম্পৰ্কিত?

- a) ন্যায়ব্যৱস্থা
- b) মৌলিক অধিকাৰ
- c) পঞ্চায়ত ৰাজ্য প্ৰতিষ্ঠানসমূহ
- d) সংসদ

5. নিৰ্বাচনী সংস্কাৰসমূহৰ প্ৰয়োজন কেনেকৈ দেখা যায়?

- a) স্বৈৰাচাৰিকতা
- b) মুক্ত আৰু সঁচা নিৰ্বাচন
- c) কেন্দ্ৰীকৰণ
- d) এক দলৰ শাসন

6. ভাৰতত নিৰ্বাচন কোন প্ৰতিষ্ঠানে আয়োজন কৰে?

- a) সংসদ
- b) সৰ্বোচ্চ ন্যায়ালয়
- c) নিৰ্বাচন আয়োগ
- d) গৃহ মন্ত্ৰণালয়

7. গণতন্ত্ৰৰ গভীৰীকৰণ বুলিলে কি বুজায়?

- a) অভিজাত শাসন
- b) নাগৰিকৰ অংশগ্ৰহণ বৃদ্ধি
- c) সামৰিক অংশগ্ৰহণ
- d) ন্যায়িক আধিপত্য

8. NOTAৰ পূৰ্ণ ৰূপ কি?

- a) National Option to Act
- b) None of the Above
- c) New Order of Voting
- d) National Officer for Transparency

9. স্থানীয় স্ব-শাসনে কি উন্নত কৰে?

- a) কেন্দ্ৰীয় শক্তি
- b) ৰাজনৈতিক সজাগতা
- c) কাৰ্যনিৰ্বাহী আধিপত্য
- d) ন্যায়িক পৰ্যালোচনা

10. নিৰ্বাচনী সংস্কাৰৰ উদ্দেশ্য কি হ'ল হ্রাস কৰা?

- a) ভোটাৰ অংশগ্ৰহণ
- b) ধন আৰু শক্তিৰ অপব্যৱহাৰ
- c) ফেডাৰেলিজম
- d) ন্যায়িক স্বাধীনতা

B. Short Answer Questions

1. What is universal adult franchise?
2. Define decentralization of power.
3. What is the significance of the Election Commission?
4. What do you understand by deepening of democracy?
5. Mention two objectives of electoral reforms.
6. What is the role of Panchayati Raj Institutions?

1. সৰ্বজনীন প্ৰাপ্তবয়স্ক ভোটাধিকাৰ (Universal Adult Franchise) কি?
2. ক্ষমতাৰ বিকেন্দ্ৰীকৰণ (Decentralization of Power)ৰ সংজ্ঞা দিয়া।
3. নিৰ্বাচন আয়োগৰ গুৰুত্ব কি?
4. গণতন্ত্ৰৰ গভীৰীকৰণ (Deepening of Democracy) বুলিলে আপুনি কি বুজা?
5. নিৰ্বাচনী সংস্কাৰৰ দুটা উদ্দেশ্য উল্লেখ কৰা।
6. পঞ্চায়ত ৰাজ প্ৰতিষ্ঠানসমূহৰ ভূমিকা কি?

C. Long Answer Questions

1. Discuss the role of elections in strengthening Indian democracy.
2. Examine the importance of decentralization in deepening democracy in India.
3. Analyse the need for electoral reforms in India.

1. ভাৰতীয় গণতন্ত্ৰক শক্তিশালী কৰিবলৈ নিৰ্বাচনৰ ভূমিকা আলোচনা কৰা।
2. ভাৰতত গণতন্ত্ৰৰ গভীৰীকৰণত ক্ষমতাৰ বিকেন্দ্ৰীকৰণৰ গুৰুত্ব পৰ্যালোচনা কৰা।
3. ভাৰতত নিৰ্বাচনী সংস্কাৰৰ প্ৰয়োজন বিশ্লেষণ কৰা।

UNIT IV: Challenges to India's Democracy

A. Multiple Choice Questions

1. Social justice in India primarily addresses issues related to:
 - a) Economy only
 - b) Caste, gender, and ethnicity
 - c) Foreign policy
 - d) Defence
2. Reservation policies are aimed at:
 - a) Political dominance
 - b) Social equality
 - c) Economic monopoly
 - d) Centralization
3. Gender inequality affects democracy by:
 - a) Enhancing participation

- b) Limiting equal representation
 - c) Strengthening institutions
 - d) Increasing transparency
4. Corruption undermines democracy by:
- a) Strengthening accountability
 - b) Reducing public trust
 - c) Improving governance
 - d) Increasing participation
5. Transparency in governance promotes:
- a) Authoritarianism
 - b) Accountability
 - c) Central control
 - d) Secrecy
6. The Right to Information Act was enacted in:
- a) 2002
 - b) 2004
 - c) 2005
 - d) 2006
7. Substantive democracy focuses on:
- a) Procedures only
 - b) Outcomes and social justice
 - c) Elections alone
 - d) Legal formalities
8. Procedural democracy emphasizes:
- a) Social equality
 - b) Formal institutions and rules
 - c) Economic justice
 - d) Welfare policies
9. Which factor challenges democratic equality?
- a) Universal franchise
 - b) Social discrimination
 - c) Rule of law
 - d) Free elections
10. India's democracy is often praised for its:
- a) Military rule
 - b) Continuity and resilience
 - c) One-party dominance
 - d) Authoritarianism

1. ভাৰতত সামাজিক ন্যায় মূলতঃ কোন সমস্যাসমূহৰ সৈতে সম্পৰ্কিত?

- a) কেৱল অর্থনীতি
- b) জাতি, লিঙ আৰু জাতিগততা
- c) বৈদেশিক নীতি
- d) ৰক্ষা

2. সংৰক্ষণ (Reservation) নীতিৰ উদ্দেশ্য কি?

- a) ৰাজনৈতিক আধিপত্য
- b) সামাজিক সমতা
- c) অৰ্থনৈতিক একাধিপত্য
- d) কেন্দ্ৰীকৰণ

3. লিঙ সমতাৰ অভাৱে গণতন্ত্ৰক কেনেকৈ প্ৰভাৱিত কৰে?

- a) অংশগ্ৰহণ বৃদ্ধি কৰে
- b) সমান প্ৰতিনিধিত্ব সীমিত কৰে
- c) প্ৰতিষ্ঠানসমূহ শক্তিশালী কৰে
- d) স্বচ্ছতা বৃদ্ধি কৰে

4. দুৰ্নীতি গণতন্ত্ৰক কেনেকৈ ক্ষুণ্ণ কৰে?

- a) জবাবদিহিতা শক্তিশালী কৰে
- b) জনবিশ্বাস হ্রাস কৰে
- c) চৰকাৰী ব্যৱস্থাপনা উন্নত কৰে
- d) অংশগ্ৰহণ বৃদ্ধি কৰে

5. চৰকাৰী স্বচ্ছতাই কি প্ৰচাৰ কৰে?

- a) স্বৈৰাচাৰিকতা
- b) জবাবদিহিতা
- c) কেন্দ্ৰীয় নিয়ন্ত্ৰণ
- d) গোপনীয়তা

6. তথ্য অধিকাৰ আইন (Right to Information Act) কোন বছৰত প্ৰৱৰ্তন কৰা হৈছিল?

- a) ২০০২
- b) ২০০৪
- c) ২০০৫
- d) ২০০৬

7. ব্যৱহাৰিক (Substantive) গণতন্ত্ৰ কেনে বিষয়ত গুৰুত্ব প্ৰদান কৰে?

- a) কেৱল প্ৰক্ৰিয়া
- b) ফলাফল আৰু সামাজিক ন্যায়
- c) কেৱল নিৰ্বাচন
- d) আইনগত আনুষ্ঠানিকতা

8. প্ৰক্ৰিয়াগত (Procedural) গণতন্ত্ৰ কেনে বিষয়ত গুৰুত্ব প্ৰদান কৰে?

- a) সামাজিক সমতা
- b) আনুষ্ঠানিক প্ৰতিষ্ঠান আৰু নিয়ম
- c) অৰ্থনৈতিক ন্যায়
- d) কল্যাণমূলক নীতি

9. কোন কাৰক গণতান্ত্ৰিক সমতা প্ৰত্যাছান কৰে?

- a) সৰ্বজনীন ভোটাধিকাৰ
- b) সামাজিক বৈষম্য
- c) আইনৰ শাসন
- d) মুক্ত নিৰ্বাচন

10. ভাৰতীয় গণতন্ত্ৰ কিয় প্ৰশংসিত হয়?

- সামৰিক শাসনৰ বাবে
- অৰিচ্ছিন্নতা আৰু সহনশীলতাৰ বাবে
- এক দলৰ আধিপত্যৰ বাবে
- স্বৈৰাচাৰিকতাৰ বাবে

B. Short Answer Questions

- What is meant by social justice?
- How does caste affect Indian democracy?
- Define corruption in the context of democracy.
- What is the significance of transparency in governance?
- Differentiate between procedural and substantive democracy.
- Mention two challenges faced by Indian democracy.

- সামাজিক ন্যায় (Social Justice) বুলিলে কি বুজায়?
- জাতি (Caste) কেনেকৈ ভাৰতীয় গণতন্ত্ৰক প্ৰভাৱিত কৰে?
- গণতন্ত্ৰৰ প্ৰসংগত দুৰ্নীতি (Corruption)ৰ সংজ্ঞা দিয়া।
- চৰকাৰী স্বচ্ছতাৰ (Transparency in Governance) গুৰুত্ব কি?
- প্ৰক্ৰিয়াগত (Procedural) আৰু ব্যৱহাৰিক (Substantive) গণতন্ত্ৰৰ মাজত পাৰ্থক্য উল্লেখ কৰা।
- ভাৰতীয় গণতন্ত্ৰে মুখামুখি হোৱা দুটা প্ৰধান সমস্যাৰ নাম উল্লেখ কৰা।

C. Long Answer Questions

- Discuss the major challenges to social justice in Indian democracy.
- Examine the impact of corruption on democratic governance in India.
- Critically evaluate whether India's democracy is procedural or substantive.

- ভাৰতীয় গণতন্ত্ৰত সামাজিক ন্যায়ৰ সৰ্বাধিক প্ৰধান সমস্যাসমূহ আলোচনা কৰক।
- ভাৰতত দুৰ্নীতিয়ে গণতান্ত্ৰিক চৰকাৰী ব্যৱস্থাপনা কেনেকৈ প্ৰভাৱিত কৰে, পৰ্যালোচনা কৰক।
- সমালোচনামূলকভাৱে মূল্যায়ন কৰক—ভাৰতীয় গণতন্ত্ৰ প্ৰক্ৰিয়াগত নে ব্যৱহাৰিক?

DEPARTMENT OF POLITICAL SCIENCE
FYUGP 2ND SEMESTER (IDC)
UGPSID203 IDC2
Gender and Politics in India

Unit I: Understanding Basic Concepts (Sex, Gender, Sexuality, Femininity, Masculinity, Transgender, Patriarchy, Gender Role)

A. Very Short Questions / MCQs

1. What is meant by sex in biological terms?
2. Define gender in one sentence.
3. What is sexuality?
4. What is meant by masculinity?
5. What is femininity?
6. Who are transgender persons?
7. What is patriarchy?
8. Define gender role.
9. What is gender identity?
10. What is gender socialization?
11. What is meant by gender discrimination?
12. What is gender inequality?

MCQs

1. Sex is generally based on:
 - a) Culture
 - b) Society
 - c) Biology
 - d) Religion
2. Gender is primarily a:
 - a) Biological concept
 - b) Social construct
 - c) Legal rule
 - d) Economic system

3. Sexuality refers to:
 - a) Only biological sex
 - b) Emotional and sexual orientation
 - c) Political identity
 - d) Economic status
4. Masculinity is associated with:
 - a) Only women
 - b) Social expectations of men
 - c) Legal rights
 - d) Biological traits only
5. Femininity is:
 - a) Fixed biological trait
 - b) Socially constructed roles of women
 - c) Only cultural ritual
 - d) Economic condition
6. Transgender persons are those who:
 - a) Follow traditions
 - b) Identify with gender different from assigned sex
 - c) Belong to one religion
 - d) Are only male
7. Patriarchy refers to:
 - a) Rule by women
 - b) Gender equality
 - c) Male dominance in society
 - d) Religious system
8. Gender roles are:
 - a) Natural and fixed
 - b) Socially assigned behaviors
 - c) Legal punishments
 - d) Economic policies
9. Gender identity means:
 - a) Legal identity
 - b) Personal sense of one's gender
 - c) Political identity
 - d) Family identity
10. Gender socialization occurs through:
 - a) Only schools

- b) Only family
- c) Various social institutions
- d) Only government

11. Gender discrimination leads to:

- a) Equality
- b) Fairness
- c) Inequality
- d) Development

12. Patriarchal society gives more power to:

- a) Women
- b) Children
- c) Men
- d) Elders

B. Short Notes

1. Write a short note on the distinction between sex and gender.
2. Explain the concept of sexuality in social and political context.
3. Write a short note on masculinity and its social construction.
4. Discuss femininity as a socially constructed idea.
5. Write a short note on transgender identity and recognition.
6. Explain the concept of patriarchy and its impact on society.
7. Write a short note on gender roles and their formation.
8. Discuss the role of social institutions in gender socialization.

C. Long Answer Questions

1. Discuss the concepts of sex, gender and sexuality and highlight their differences.
2. Analyse masculinity and femininity as social constructs in modern society.
3. Examine the position and challenges faced by transgender persons in society.
4. Discuss patriarchy as a system of power and its effects on gender relations.
5. Evaluate the role of gender roles in shaping individual identity and social behaviour.
6. Analyse the process of gender socialization and its impact on inequality.

অতি চুটি প্ৰশ্ন / এমচিকিউ

1. জৈৱিকভাৱে লিংগ বুলিলে কি বুজোৱা হয়?
2. এটা বাক্যত লিংগৰ সংজ্ঞা দিয়া।
3. যৌনতা কি?
4. পুৰুষত্ব বুলিলে কি বুজোৱা হয়?
5. নাৰীত্ব কি?
6. ট্ৰান্সজেণ্ডাৰ ব্যক্তি কোন?
7. পিতৃত্ব কি?
8. লিংগ ভূমিকা সংজ্ঞায়িত কৰা।
9. লিংগ পৰিচয় কি?
10. লিংগ সামাজিকৰণ কি?
11. লিংগ বৈষম্য বুলিলে কি বুজোৱা হয়?
12. লিংগ বৈষম্য কি?

এমচিকিউসমূহ

1. যৌন (Sex) সাধাৰণতে নিম্নোক্ত বিষয়সমূহৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি গঢ় লৈ উঠে:
ক) সংস্কৃতি
খ) সমাজ
গ) জীৱবিজ্ঞান
ঘ) ধৰ্ম
2. লিংগ (Gender) মূলতঃ
ক) জৈৱিক ধাৰণা
খ) সামাজিক গঠন
গ) আইনী নিয়ম
ঘ) অৰ্থনৈতিক ব্যৱস্থা
3. যৌনতাক বুজায়:
ক) কেৱল জৈৱিক লিংগ
খ) আৱেগিক আৰু যৌন অভিমুখ
গ) ৰাজনৈতিক পৰিচয়
ঘ) অৰ্থনৈতিক অৱস্থা
4. পুৰুষত্বৰ সৈতে জড়িত:
ক) কেৱল মহিলা
খ) পুৰুষৰ সামাজিক আশা

- গ) আইনী অধিকাৰ
ঘ) কেৱল জৈৱিক বৈশিষ্ট্য
5. নাৰীত্ব হ'ল:
ক) নিৰ্দিষ্ট জৈৱিক বৈশিষ্ট্য
খ) মহিলাৰ সামাজিকভাৱে গঠিত ভূমিকা
গ) কেৱল সাংস্কৃতিক অনুষ্ঠান
ঘ) অৰ্থনৈতিক অৱস্থা
6. ট্ৰান্সজেণ্ডাৰ ব্যক্তি হ'ল যিসকলে:
ক) পৰম্পৰা অনুসৰণ কৰে
খ) নিযুক্ত লিংগৰ পৰা পৃথক লিংগৰ সৈতে পৰিচয় কৰাই দিয়ে
গ) এটা ধৰ্মৰ অন্তৰ্গত
ঘ) কেৱল পুৰুষ
7. পিতৃত্বৰ অৰ্থ হ'ল-
ক) মহিলাৰ শাসন
খ) লিংগ সমতা
গ) সমাজত পুৰুষৰ আধিপত্য
ঘ) ধৰ্মীয় ব্যৱস্থা
8. লিংগ ভূমিকাসমূহ হ'ল-
ক) স্বাভাৱিক আৰু নিৰ্দিষ্ট
খ) সামাজিকভাৱে নিযুক্ত আচৰণ
গ) আইনী শাস্তি
ঘ) অৰ্থনৈতিক নীতি
9. লিংগ পৰিচয় মানে:
ক) আইনী পৰিচয়
খ) নিজৰ লিংগৰ ব্যক্তিগত জ্ঞান
গ) ৰাজনৈতিক পৰিচয়
ঘ) পাৰিবাৰিক পৰিচয়
10. লিংগ সামাজিকৰণৰ মাধ্যমেৰে সংঘটিত হয়:
ক) কেৱল বিদ্যালয়
খ) কেৱল পৰিয়াল
গ) বিভিন্ন সামাজিক অনুষ্ঠান
ঘ) কেৱল চৰকাৰ
11. লিংগ বৈষম্যৰ ফলত:
ক) সমতা
খ) ন্যায়পৰায়ণতা
গ) বৈষম্য
ঘ) উন্নয়ন

12. পিতৃতান্ত্ৰিক সমাজে অধিক ক্ষমতা দিয়ে:

- ক) মহিলা
- খ) শিশু
- গ) পুৰুষ
- ঘ) বয়োজ্যেষ্ঠসকলক

খ) চমু টোকা

1. লিংগ আৰু লিংগৰ পাৰ্থক্যৰ ওপৰত এটা চমু টোকা লিখা।
2. সামাজিক আৰু ৰাজনৈতিক প্ৰেক্ষাপটত যৌনতাৰ ধাৰণাটো ব্যাখ্যা কৰা।
3. পুৰুষত্ব আৰু ইয়াৰ সামাজিক গঠনৰ ওপৰত এটা চমু টোকা লিখা।
4. নাৰীত্বক সামাজিকভাৱে গঠিত ধাৰণা হিচাপে আলোচনা কৰা।
5. হিজড়া পৰিচয় আৰু স্বীকৃতিৰ ওপৰত এটা চমু টোকা লিখা।
6. পিতৃতন্ত্ৰৰ ধাৰণা আৰু সমাজত ইয়াৰ প্ৰভাৱৰ বিষয়ে ব্যাখ্যা কৰা।
7. লিংগ ভূমিকা আৰু ইয়াৰ গঠনৰ ওপৰত এটা চমু টোকা লিখা।
8. লিংগ সামাজিকৰণত সামাজিক প্ৰতিষ্ঠানৰ ভূমিকা সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা।

গ) দীঘলীয়া উত্তৰৰ প্ৰশ্ন

1. লিংগ, লিংগ আৰু যৌনতাৰ ধাৰণাসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা আৰু ইয়াৰ পাৰ্থক্যসমূহ উজ্জ্বল কৰা।
2. আধুনিক সমাজত পুৰুষত্ব আৰু নাৰীত্বক সামাজিক গঠন হিচাপে বিশ্লেষণ কৰা।
3. সমাজত হিজড়া ব্যক্তিসকলে সন্মুখীন হোৱা অৱস্থা আৰু প্ৰত্যাহ্বানসমূহ পৰীক্ষা কৰা।
4. ক্ষমতাৰ ব্যৱস্থা হিচাপে পিতৃতন্ত্ৰ আৰু লিংগ সম্পৰ্কত ইয়াৰ প্ৰভাৱৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।
5. ব্যক্তিগত পৰিচয় আৰু সামাজিক আচৰণ গঢ় দিয়াত লিংগ ভূমিকাৰ ভূমিকা মূল্যায়ন কৰা।
6. লিংগ সামাজিকৰণৰ প্ৰক্ৰিয়া আৰু ইয়াৰ বৈষম্যৰ ওপৰত প্ৰভাৱ বিশ্লেষণ কৰা।

Unit 2: Gender and Political Participation

1 Marks.

1. Who is known as the pioneer of women's education in India?

ভাৰতত মহিলা শিক্ষাৰ পথ প্ৰদৰ্শক হিচাপে কাক জনা যায়?

2. Name one social reformer associated with women's rights in colonial India.

ঔপনিৱেশিক ভাৰতৰ নাৰীৰ অধিকাৰৰ সৈতে জড়িত এগৰাকী সমাজ সংস্কাৰকৰ নাম লিখা।

3. What was the main aim of early feminist movements in India?

ভাৰতৰ পূৰ্বৰ নাৰীবাদী আন্দোলনৰ মূল লক্ষ্য কি আছিল?

4. Name one issue addressed by the women's movement in the 1970s.
১৯৭০ চনত নাৰী আন্দোলনে সম্বোধন কৰা এটা বিষয়ৰ নাম লিখা।
5. What was the focus of the anti-arrack movement?
এৰেক বিৰোধী আন্দোলনৰ কেন্দ্ৰবিন্দু কি আছিল?
6. What does the term "patriarchy" mean?
"পিতৃতন্ত্ৰ/পুৰুষতান্ত্ৰিকতা " শব্দটোৰ অৰ্থ কি?
7. Which Article of the Indian Constitution guarantees equality before law?
ভাৰতীয় সংবিধানৰ কোনটো অনুচ্ছেদে অনুসৰি 'আইনৰ দৃষ্টিত সমতাৰ' নিশ্চয়তা দিয়ে?
8. Which Article prohibits discrimination on the basis of sex?
কোনটো অনুচ্ছেদে লিংগৰ ভিত্তিত বৈষম্য নিষিদ্ধ কৰিছে?
9. Which Directive Principle promotes equal pay for equal work?
কোনটো ৰাষ্ট্ৰ নিৰ্দেশনামূলক নীতিয়ে সমান কামৰ বাবে সমান দৰমহাক প্ৰসাৰিত কৰে?
10. Which Article abolishes untouchability?
কোনটো অনুচ্ছেদে অস্পৃশ্যতা বিলুপ্ত কৰে?
11. What percentage of seats are reserved for women in Panchayati Raj institutions?
পঞ্চায়তীৰাজৰ অনুষ্ঠানত মহিলাৰ বাবে কিমান শতাংশ আসন সংৰক্ষিত?
12. Which Article deals with the Right to Freedom?
কোনটো অনুচ্ছেদত স্বাধীনতাৰ অধিকাৰৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা হৈছে?
13. What is meant by empowerment of women?
মহিলা সবলীকৰণ বুলিলে কি বুজোৱা হয়?
14. What was the main aim of the Chipko Movement related to women?
মহিলাৰ সৈতে জড়িত চিপকো আন্দোলনৰ মূল লক্ষ্য কি আছিল?

6 marks

1. Discuss the evolution of the feminist movement in India.
ভাৰতৰ নাৰীবাদী আন্দোলনৰ বিৱৰ্তনৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।
2. Explain the concept of patriarchy and its impact on women in India.
পুৰুষতান্ত্ৰিকতা ধাৰণা আৰু ভাৰতৰ নাৰীৰ ওপৰত ইয়াৰ প্ৰভাৱ ব্যাখ্যা কৰা।
3. Examine the role of women in the Indian freedom struggle.
ভাৰতীয় স্বাধীনতা সংগ্ৰামত নাৰীৰ ভূমিকা পৰীক্ষা কৰা।
4. Discuss the significance of Fundamental Rights in ensuring gender equality.
লিংগ সমতা নিশ্চিত কৰাৰ ক্ষেত্ৰত মৌলিক অধিকাৰৰ তাৎপৰ্যৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।
5. Discuss the advantages and disadvantages of affirmative action policies.
ইতিবাচক কাৰ্য্য নীতিৰ সুবিধা আৰু অসুবিধাৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।
6. Explain the role of education in women's empowerment in India.
ভাৰতত মহিলা সবলীকৰণত শিক্ষাৰ ভূমিকা ব্যাখ্যা কৰা।

10 Marks

1. Discuss the Social Reform Movements related to women in India.
ভাৰতৰ মহিলাৰ সৈতে জড়িত সমাজ সংস্কাৰ আন্দোলনসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।
2. Role of women in Nationalist Movements of India.
ভাৰতৰ জাতীয়তাবাদী আন্দোলনত মহিলাৰ ভূমিকা।
3. Write a short note on Chipko Movement.
চিপকো আন্দোলনৰ ওপৰত চমুটোকা লিখা।
4. Write a short note on Anti Arrack Movement.
আৰেক বিৰোধী আন্দোলনৰ ওপৰত চমুটোকা লিখা।
5. Discuss the Women's movements in India since the 1970s.
১৯৭০ চনৰ পৰা ভাৰতত মহিলা আন্দোলনৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

Unit III: Gender and Political Representation (Gender & Citizenship, Electoral Process, Political Parties)

A. Very Short Questions / MCQs

1. What is meant by gender in political studies?
2. Define citizenship in one line.
3. What is universal adult franchise?
4. What is the minimum voting age in India?
5. Which body conducts elections in India?
6. What is a political party?
7. Name one type of political party system.
8. What is meant by electoral roll?
9. What is reservation in politics?
10. What does representation mean in politics?
11. What is meant by gender equality?

MCQs

1. The voting age in India is:
 - a) 16
 - b) 18

c) 21

d) 25

2. Elections in India are conducted by:
 - a) Parliament
 - b) Supreme Court
 - c) Election Commission
 - d) President
3. Gender equality refers to:
 - a) Superiority of men
 - b) Equal rights for all genders
 - c) Political dominance
 - d) Economic inequality
4. A political party aims to:
 - a) Fight wars
 - b) Capture political power
 - c) Control judiciary
 - d) Conduct census
5. Secret ballot ensures:
 - a) Open voting
 - b) Privacy of voters
 - c) Party control
 - d) Public declaration
6. Citizenship rights include:
 - a) Only economic rights
 - b) Only political rights
 - c) Civil, political and social rights
 - d) Military rights
7. Women's political participation is an example of:
 - a) Inequality
 - b) Representation
 - c) Exclusion
 - d) Privilege
8. A multi-party system means:
 - a) One party rule
 - b) Two parties only
 - c) Several political parties
 - d) No parties

9. Electoral process includes:
 - a) Only voting
 - b) Only campaigning
 - c) Nomination, campaigning and voting
 - d) Only counting
10. Reservation for women in local bodies is:
 - a) 10%
 - b) 25%
 - c) 33%
 - d) 50%
11. Political participation includes:
 - a) Only voting
 - b) Only contesting elections
 - c) Various political activities
 - d) Only protests
12. Citizenship provides:
 - a) Only duties
 - b) Only rights
 - c) Rights and duties
 - d) No rights

B. Short Notes

1. Write a short note on gender as a concept in political analysis.
2. Explain the relationship between gender and citizenship rights.
3. Write a short note on women's political participation in India.
4. Discuss the importance of universal adult franchise.
5. Write a short note on the electoral process in India.
6. Explain the role of the Election Commission in ensuring free and fair elections.
7. Write a short note on the functions of political parties.
8. Discuss the importance of political parties in a democracy.

C. Long Answer Questions

1. Discuss the concept of gender and its relevance in political representation.

2. Examine citizenship rights with special reference to gender equality.
3. Analyse the electoral process in India and its significance in democracy.
4. Discuss the role of political parties in shaping democratic governance.
5. Evaluate the challenges faced by women in political representation.
6. Examine the measures taken to improve gender representation in politics in India.

অতি চুটি প্ৰশ্ন / এমচিকিউ

বাস্তৱিক প্ৰশ্ন

1. ৰাজনৈতিক অধ্যয়নত লিংগ বুলিলে কি বুজোৱা হয়?
2. নাগৰিকত্বৰ সংজ্ঞা এটা শাৰীত দিয়া।
3. ইউনিভাৰ্চেল এডাল্ট ফ্ৰেঞ্চাইজি কি?
4. ভাৰতত ভোটদানৰ নূন্যতম বয়স কিমান?
5. ভাৰতত কোনটো সংস্থাই নিৰ্বাচন অনুষ্ঠিত কৰে?
6. ৰাজনৈতিক দল কি?
7. ৰাজনৈতিক দল ব্যৱস্থাৰ এটা প্ৰকাৰৰ নাম লিখা।
8. নিৰ্বাচনী তালিকা বুলিলে কি বুজোৱা হয়?
9. ৰাজনীতিত সংৰক্ষণ কি?
10. ৰাজনীতিত প্ৰতিনিধিত্বৰ অৰ্থ কি?
11. লিংগ সমতা বুলিলে কি বুজোৱা হয়?

এমচিকিউসমূহ

1. ভাৰতত ভোটদানৰ বয়স হ'ল-
ক) ১৬
খ) ১৮
গ) ২১
ঘ) ২৫
2. ভাৰতত নিৰ্বাচন পৰিচালনা কৰে:
ক) সংসদ

- খ) উচ্চতম ন্যায়ালয়
গ) নিৰ্বাচন আয়োগ
ঘ) সভাপতি
3. লিংগ সমতাৰ অৰ্থ হ'ল-
ক) পুৰুষৰ শ্ৰেষ্ঠত্ব
খ) সকলো লিংগৰ বাবে সম অধিকাৰ
গ) ৰাজনৈতিক আধিপত্য
ঘ) অৰ্থনৈতিক বৈষম্য
4. এটা ৰাজনৈতিক দলৰ লক্ষ্য হ'ল-
ক) যুদ্ধ কৰা
খ) ৰাজনৈতিক ক্ষমতা দখল কৰা
গ) ন্যায়পালিকাৰ নিয়ন্ত্ৰণ
ঘ) লোকপিয়ল কৰা
5. গোপন বেলটে নিশ্চিত কৰে:
ক) মুকলি ভোটদান
খ) ভোটাৰৰ গোপনীয়তা
গ) দলৰ নিয়ন্ত্ৰণ
ঘ) ৰাজহুৱা ঘোষণা
6. নাগৰিকত্বৰ অধিকাৰৰ ভিতৰত আছে-
ক) কেৱল অৰ্থনৈতিক অধিকাৰ
খ) কেৱল ৰাজনৈতিক অধিকাৰ
গ) নাগৰিক, ৰাজনৈতিক আৰু সামাজিক অধিকাৰ
ঘ) সামৰিক অধিকাৰ
7. মহিলাৰ ৰাজনৈতিক অংশগ্ৰহণৰ উদাহৰণ:
ক) বৈষম্য
খ) প্ৰতিনিধিত্ব
গ) বৰ্জন
ঘ) বিশেষাধিকাৰ
8. বহুদলীয় ব্যৱস্থাৰ অৰ্থ হ'ল:
ক) এটা দলীয় শাসন
খ) মাত্ৰ দুটা দল
গ) কেইবাটাও ৰাজনৈতিক দল
ঘ) কোনো দল নাই
9. নিৰ্বাচনী প্ৰক্ৰিয়াৰ ভিতৰত আছে:
ক) কেৱল ভোটদান
খ) কেৱল প্ৰচাৰ

- গ) মনোনয়ন, প্ৰচাৰ আৰু ভোটদান
- ঘ) কেৱল গণনা

10. স্থানীয় সংস্থাত মহিলাৰ বাবে সংৰক্ষণ হ'ল-

- ক) ১০%
- খ) ২৫%
- গ) ৩৩%
- ঘ) ৫০%।

11. ৰাজনৈতিক অংশগ্ৰহণৰ ভিতৰত আছে:

- ক) কেৱল ভোটদান
- খ) কেৱল নিৰ্বাচনত প্ৰতিদ্বন্দ্বিতা কৰা
- গ) বিভিন্ন ৰাজনৈতিক কাৰ্যকলাপ
- ঘ) কেৱল প্ৰতিবাদ

12. নাগৰিকত্বই প্ৰদান কৰে:

- ক) কেৱল কৰ্তব্য
- খ) কেৱল অধিকাৰ
- গ) অধিকাৰ আৰু কৰ্তব্য
- ঘ) কোনো অধিকাৰ নাই

খ) চুটি টোকা

1. ৰাজনৈতিক বিশ্লেষণত লিংগক ধাৰণা হিচাপে লৈ এটা চমু টোকা লিখা।
2. লিংগ আৰু নাগৰিকত্বৰ অধিকাৰৰ মাজৰ সম্পৰ্ক ব্যাখ্যা কৰা।
3. ভাৰতত মহিলাৰ ৰাজনৈতিক অংশগ্ৰহণৰ ওপৰত এটা চমু টোকা লিখা।
4. সাৰ্বজনীন প্ৰাপ্তবয়স্ক ফ্ৰেঞ্চাইজিৰ গুৰুত্বৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।
5. ভাৰতৰ নিৰ্বাচনী প্ৰক্ৰিয়াৰ ওপৰত এটা চমু টোকা লিখা।
6. মুক্ত আৰু নিকা নিৰ্বাচন নিশ্চিত কৰাৰ ক্ষেত্ৰত নিৰ্বাচন আয়োগৰ ভূমিকা ব্যাখ্যা কৰা।
7. ৰাজনৈতিক দলৰ কাম-কাজৰ ওপৰত এটা চমু টোকা লিখা।
8. গণতন্ত্ৰত ৰাজনৈতিক দলৰ গুৰুত্বৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

গ) দীঘলীয়া উত্তৰৰ প্ৰশ্ন

1. লিংগৰ ধাৰণা আৰু ৰাজনৈতিক প্ৰতিনিধিত্বত ইয়াৰ প্ৰাসংগিকতা আলোচনা কৰা।
2. লিংগ সমতাৰ বিশেষ উল্লেখ কৰি নাগৰিকত্বৰ অধিকাৰ পৰীক্ষা কৰা।

3. ভাৰতৰ নিৰ্বাচনী প্ৰক্ৰিয়া আৰু গণতন্ত্ৰত ইয়াৰ তাৎপৰ্য বিশ্লেষণ কৰা।
4. গণতান্ত্ৰিক শাসন ব্যৱস্থা গঢ় দিয়াত ৰাজনৈতিক দলসমূহৰ ভূমিকা সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা।
5. ৰাজনৈতিক প্ৰতিনিধিত্বত মহিলাসকলে সন্মুখীন হোৱা প্ৰত্যাহ্বানসমূহৰ মূল্যায়ন কৰা।

ভাৰতৰ ৰাজনীতিত লিংগ প্ৰতিনিধিত্বৰ উন্নতিৰ বাবে গ্ৰহণ কৰা ব্যৱস্থাসমূহ পৰীক্ষা কৰা।